

Wiesz już, że giełda to twarda gra, w której panują ostre reguły, a adrenalina potrafi sięgać zenitu. Jeśli chcesz zacząć grać, określ, jakim typem gracza jesteś.

Jakim typem gracza jesteś?

Mark Skousen w książce *Inwestowanie w jednej lekcji*¹, biorąc pod uwagę poziom wiedzy i akceptacji ryzyka, wyróżnił cztery rodzaje inwestorów. Nadał im ciekawe określenia: tradycyjni ciułacze, inwestorzy konserwatywni, spekulanci i agresywni spekulanci. Trochę uprościliśmy ten podział, aby łatwiej było Ci określić, jakim jesteś typem inwestora.

Tabela 1. Typy inwestorów

Inwestor początkujący	Inwestor średnio zaawansowany	Inwestor zaawansowany
Dąży do minimalizacji ryzyka. Nie ma zbyt dużej wiedzy na temat inwestowania. Woli zarobić mniej, ale bezpieczniej. Inwestuje np. w obligacje, fundusze rynku pieniężnego, fundusze inwestycyjne, fundusze inwestycyjne typu ETF (Exchange Traded Fund)	Jest skłonny podjąć większe ryzyko. Ma umiarkowaną wiedzę na temat funkcjonowania rynku papierów wartościowych. Interesują go inwestycje najpopularniejszych zestawień, np. typu WIG30 (indeks giełdowy 30 największych spółek akcyjnych notowanych na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych)	Podjmuje duże ryzyko i ma wysoki poziom wiedzy, często poparty bogatym doświadczeniem. Podjmuje odważne inwestycje, np. w fundusze agresywnego wzrostu lub małe spółki

Źródło: opracowanie własne.

Jednocześnie zauważyliśmy pewną korelację między typem osobowości a stylem gry na giełdzie. Otóż introwertycy preferują spokojne inwestycje, np. w spółki wypłacające dywidendę. Ekstrawertycy interesują się bardziej agresywnymi zagrywkami, bo mają większą skłonność do ryzyka. To bardzo logiczne i naturalne, ale może nie zwrócicieś na to uwagi. Dlatego zastanów się, jaki masz charakter i jakie typy inwestycji do Ciebie pasują.

¹ M. Skousen, *Inwestowanie w jednej lekcji*, 2007, s. 186–188.

To bardzo ważny moment w Twoim życiu. Musisz zastanowić się, którym typem inwestora jesteś. Będzie to miało dla Ciebie znaczenie. Twoim celem jest zdobycie wiedzy i doświadczenia, abyś mógł przejść do kolejnego „etapu”. Czym może skutkować inwestowanie nie w swojej lidze? Wyjaśnijmy to na przykładzie.

Uznany i doświadczony lekarz za namową kolegów podjął decyzję o zakupie akcji, które z dnia na dzień były coraz wyżej notowane. Koledzy pokazywali, ile zarobili na tej inwestycji. Pan Grzegorz, chociaż w swoim fachu był najlepszy, nie miał żadnej wiedzy na temat inwestowania na rynku papierów wartościowych. Skoro kolegom się udało, to dlaczego jemu ma się nie udać? Oczywiście nic nie zarobił, co więcej – stracił. Dlaczego? Jego koledzy kupowali akcje, gdy te jeszcze szły do góry. Zanim on się zdecydował, akcje osiągnęły najwyższy poziom w historii... a później zaczęły lawinowo spadać. Takie zjawisko na giełdzie nie jest niczym nowym. Zdarza się, że spadają ceny akcji spółki, która imponująco się rozwija i wchodzi na nowe rynki. Dlaczego? Będziemy wielokrotnie to powtarzać na kartach tej książki – giełda jest nieprzewidywalna.

Ryzyko związane z inwestowaniem powinno być proporcjonalne do poziomu Twojej wiedzy. Im mniej będziesz wiedział, tym istnieje większe ryzyko popełnienia błędu. Wraz z doświadczeniem będzie rosła Twoja wiara w siebie i umiejętności. Będziesz w stanie podejmować ważne decyzje inwestycyjne, które czasem oznaczają wstrzymanie się od działania. To kwestia odpowiedzialności za własne decyzje. Pamiętaj, strata na rynku papierów wartościowych jest o wiele częściej spotykana niż zysk. Czy to wina spółek, polityki, gospodarki? Nie! To tylko Twoja wina i skutek błędnie podjętej decyzji. Pamiętaj jednak: kto uczy się na błędach, ten wygrywa.

Jak stać się dobrym inwestorem?

Wbrew pozorom odpowiedź na to pytanie jest prosta. Możliwość określenia siebie w kontekście efektywności będzie zależała od osiągniętych wyników. Te zaś są sumą Twoich decyzji, na które mają wpływ: wiedza, doświadczenie, umiejętności, cechy charakteru i emocje.

Z perspektywy miejsca, w którym się dzisiaj znajdujesz, możemy Ci powiedzieć, od czego zacząć, abyś w przyszłości mógł być oceniany jako „dobry inwestor”. Zaczynaj od przyswojenia wiedzy, którą Ci przekazujemy. Powtarzamy to po raz kolejny: bez